

[Lilli Gyldenkilde]

Hr. Dohrmann spørger, hvem der skal betale for en arbejdstidsnedsættelse. Nu har hr. Dohrmann i debatten i dag op til flere gange været meget optaget af, om jeg kunne læse eller ej, og i det hele taget om jeg læste. Så jeg vil anbefale hr. Dohrmann, hvis han nu læser, og hvis han skulle falde over bøger om arbejderbevægelsens historie – det er jo en vigtig ting at kunne – at han prøver på at se på, hvordan man har fået finansieret andre arbejdstidsnedsættelser, for der er jo faktisk sket arbejdstidsnedsættelser før, hr. Dohrmann, og det er produktionen, der betaler disse. Jeg vil anbefale hr. Dohrmann at læse lidt om arbejderbevægelsens historie, for så ville han begribe mere af de ting, som vi andre siger her.

Jeg burde vel ikke bruge tid på det, men alligevel – at jeg skulle gå ind for, at kvinderne skulle hjem til kødgryderne, den er vel så tyk, at den står og taler for sig selv, hr. Dohrmann, så den behøver jeg ikke at kommentere.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

I virkeligheden er der vel ingen herinde i salen, som inderst inde, hvis de er ærlige over for sig selv, er i tvivl om, at der inden for en overskuelig fremtid vil ske en arbejdstidsnedsættelse. Alligevel gør de borgerlige partiers ordførere et meget stort nummer ud af, om det vil være til skade for betalingsbalancen, produktionen og statens økonomi. Jeg kan ikke forstå disse udtalelser på anden måde, end at man er ude på at få bredt den opfattelse ud, at en arbejdstidsnedsættelse skulle være en ensidig fordel for lønarbejderne på den såkaldt samfundsmæssige bekostning – med andre ord at lønarbejderne selv skal betale for en sådan fordel eller med en så lille kompensation som overhovedet muligt.

Det, kampen står om nu, er ikke, om arbejdstiden skal sættes ned, men betingelserne, lønkompensationen. Den kamp er blevet ført her i dag på et højt ideologisk plan fra de borgerlige. De forsøger nemlig hele vejen rundt at gøde jordbunden for, at en arbejdstidsnedsættelse skal være uden eller med så lille en kompensation, som det kan lade sig gøre. Men de borgerlige partier bygger på en efter min mening helt forfejlet opfattelse af konsekvenserne.

Hr. Dohrmann har udført sin del af det borgerlige holdarbejde ved at påstå, at en arbejdstidsnedsættelse automatisk som den største selvfølge her i verden vil føre til en produktionsnedgang. Men det, som hr. Dohrmann i virkeligheden får sagt, er noget andet, nemlig at vi ikke skal regne med, at arbejdsgiverne automatisk ansætter arbejdsløse til dækning af arbejdstidsnedgangen. Det tror jeg heller ikke på. De illusioner nærer jeg ikke. Og det er også derfor, jeg sagde, at det er altafgørende for beskæftigelseseffekten, at arbejderbevægelsen selv sikrer sig gennem aktivitet, at der bliver ansat flere i forbindelse med en arbejdstidsnedgang.

Også på et andet område er den borgerlige omsorg helt påfaldende. Man står her på stribe og taler om en eventuelt faldende produktion, men det, der i virkeligheden er årsagen til arbejdsløsheden i dag, er, at arbejdsgiverne ikke har igangsat arbejde, at de ikke har investeret, og at de i øvrigt i stigende omfang har anvendt de investeringer, som de trods alt præsterer, til øget teknologi med det resultat, at der er blevet færre arbejdspladser og færre udgifter til lønninger, men uden at arbejderne i sig selv har fået nogen som helst andel i arbejdsgivernes fortjeneste.

Jeg vil derfor gerne slå fast, at der ikke er noget, der tyder på, at den faldende arbejdstid vil føre til en faldende produktion, men at der er en risiko, og at den alene skyldes, at arbejdsgiverne ikke uden videre kan forventes at reagere på nogen som helst ansvarlig måde.

Den eneste måde, vi kan gøre de borgerlige ordføreres påståede angst til skamme på, er derfor, at vi fæster lid til og selv tager del i, at arbejderbevægelsen kan presse arbejdsgiverne så meget, som det kan lade sig gøre. Derfor er der kun én eneste konklusion på de borgerliges frygt, nemlig at de borgerlige må holde op med at undergrave fagbevægelsens kampmuligheder, for fagbevægelsen er alene om at kunne trøste de borgerlige i deres frygt.

Til sidst vil jeg sige til arbejdsministeren, at jeg ingen illusioner har – det har jeg aldrig haft, og det vil jeg aldrig få – om, at lovgivning i sig selv skulle ændre holdninger overhovedet. Hverken ligelønsloven eller ligebehandlingsloven er meget mere værd end det papir, de er skrevet på, hvis der ikke er blevet sat magt bag ved kravene, og det er der